

տիքերի խրտմէթլերին տեղադրած իմ-
մէթլերի իշին, մաալարընը նիզամընա
գոյմաղա չալընաճաղը մէսմուաթտան
տըր :

— Պու սօն հարիգի քէպիրտէ,
իւշ ֆուգարա չօճուգլար պիր խանէ-
նին իշինտէ եանմագ թէհլիքէլերին-
տէ պուլուլտուգլարը վագըթ իխ-
թիյար պիր իսլամըն պիրի, չօճուգ-
լարըն պու հալը բիւր քէտէրինի կէօ-
րէրէք, մէրհամէթէ կէլմիշ վէ մէր-
գում իւշ քիւշիւք չօճուգլարը խէ-
լաս իտէն ատամա էլլի իրա վատ իթ-
միշ օլտուղունտան, թուլումպաճընըն
պիրի, վատ օլունան միւքեաֆաթ-
տան ճէսարէթ ալըպ, սըր սըգլամ
չուլարա սարըլըպ վէ պէօյիւք թէհ-
լիքէլեր իլէ չօճուգլարը գուրթարըպ,
վատ օլունան միւքեաֆաթը ալմըշ
տըր :

— Պու կիւն թօքհանէ միւշիւրի
տէվէթլու բաշա հազրէթլերի թա-
րաֆընտան, վիւքէլայի ֆիխամ հա-
զարաթընա ֆեհհատհանէտէ վագը
Չօպան Չէշմէ տէնիլէն նամ մահէլլտէ
պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունտուգ-
տան մաատա, պիր աթէշ թալիմի տա-
խի իճրա օլունաճագ, լաքին Պապը
Ալի թաթիլ տէյիլ տիր :

— Սէր գուրէնայի հազրէթի
թաճտարի նէվրէս բաշա հազրէթլէ-
րինին հարէմի միւհթէրէմէլերի, իս-
քեան իթտիքլերի գօնագլարընտա
հէր նէվի պէզլէր տօլտուրուպ, հա-
րիգէտէկեանա կէօմէք վէ էսվապ
խնշա իթտիթմէքտէ օլտուղու կիպի,
սայիր իսլամ խանէլերինտէ տախի մէզ-
քիւր իպրէթի խայրիյէյէ իմթիսալէն
պագը իսլամ հանըմլարընըն մէրգու-
ման հարիգէտէկեանա էսվապլար
եաբտըրմագլա մէշղուլ օլմագտա ի-
միշլէր :

Գէզալիք խապէօյտէ զէնկին պիր
իսլամ հանըմըն միւթէսարըրքէ օլտու-
ղու իւշ պապ խանէլերինի մէճանէն
հարիգէտէկեանա իգամէթ իթտիր-
մէքտէ օլտուղու վէ ճիհանկիրտէ սա-
քին պիր խանէ սահիպէսինին տէ, քէն-
տի խանէսինի նըսըֆ ֆիյաթլա հա-
րիգէտէկեանա քիրայա վէրտիյի մէս-
մու տուր :

Իսլամլարըն սէխավէթ վէ մէրհա-
մէթլերի ինտէլ ալէմ մալիւմ իքէն,

պու սօն հարիգի քէպիրտէ, սէխա-
վէթի քեամիլէյէ վէ վագիֆէյի ին-
սանիյէյէ տայիր իպրազ իթտիքլերի
ամալը խայրիյէլերի զայէթ էմէտհ ու
սիթայիշէ վէ թէշէքքիւրէ լայըգ վէ
սէզա տըր :

— Թագսիմտէ չատըրլար ալթըն-
տա հիւքիւմէթի Սէնիյէ թարաֆըն-
տան իսքեան իթտիլէն հարիգէ-
տէկեանա եէվիյէ թախսիս զըլընան
թայեինաթըն 150 պին զուրուշա պա-
լիղ օլտուղունու Գուրիյէ տ'Օրիան
եազմըշ տըր :

— Օրթաքէօյտէ թաշ վէրտիվէն
նամ մահալտէ, ըրշակ վէ Սիհրան
ինճէյանըն միւթասարըրք օլտուգլա-
րը վէ մուգատտէմէլերի Պէտան պէ-
յին 9 պին զուրուշա միւսթէճիւրէն օ-
լտուրտուղու խանէյի իքիյէ պէօլէ-
րէք, պու տէֆա նըսըֆ պինսարնա
օն պէշ պին զուրուշ մաթլուպ իյլէ-
տիքլերինի պու հաֆթա սալը կիւն-
քի Բուզնամէմիլդտէ եազմըշ իսէք տէ,
մէրգուման պիրատէրլէրտէն պիրի
տիւնքի կիւն մաթպաամըզա կէլիպ,
պալէատէքի թարիֆ ու պէյանտէ եազ-
նըշլըգ օլուպ, հազըգէթի հալ պու-
տան մուգատտէմ միւթասարըրք օլ-
տուգլարը խանէյի Պէտան պէյէ 100
լիրայա իճարա վէրմիշ օլտուղու վէ
շ իմտի տախի քէնտիլերինին սաքին
օլմագտա օլտուգլարը խանէլերի-
նի իքիյէ պէօլմիւշ օլմայըպ, իլլա տէ-
րունինէ սայիր պիր պինսանըն իլավէ
վէ ինշասընա պաշլանմըշ օլտուղուն-
տան իպարէթ իտուկինի իֆատէ վէ
իշար իյլէմիշ օլտուղունտան, թասհի-
հինէ իպթիտար գըլընմըշ տըր :

Վէ պու իսէ դարազ վէ նէֆսանի-
յէթտէն իպարէթ օլտուղունու պէ-
նէն բրօթէսթօ իյլէմիշ տիր :

— Պէյօղլու հարիգի քէպիրինտէ
Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինին
իսթիխապընա իքիւրուհպան վէ իքի տէ
աշխարհականըն իպրազը ճահտ աւ-
իդտամ իյլէտիքլերինի մուգատտէմէ
ղագէթամըզտա տէրճ իթմիշ իսէք տէ,
քիլիսէյի մէզպուրէնին ժամկոչլարը
օլան Պօղոս Մովսէս վէ Մկրտիչ խի-
բարլարըն տախի պինսանըն իւլէրինէ
չըգըպ, վէ հէր պիր թէհլիքէյի
կէօգէ ալըպ ճանսիքէրանէ չալըշտըգ-
լարը տախի մէսմուիմիղ օլտուղուն-

տան թէշէքքիւրիմիզի պէյան հտէ-
րիզ :

— Զաթը հազրէթի Սատրաղա-
միլերի, սալը կիւնիւ Ֆրանսա, ին-
կիլթէրրա վէ Բուսիա սէֆարէթլերի-
նէ պիրէր րէսմի վիզիթա վէրմիշլէր
տիր :

— Տէրսատէթտէ մուգիմ Ուլահ
Պուղտան քէթիւտալըղընա վարիտ
օլան խապէրլէր Բուսուգտան յու-
նիս 12 վէ 11 թարիխլերի իլէ զագէ-
թամըզտա տէրճ օլունան թէլէկրաֆ-
լարըն պէյանաթընա հիւ պիր վէճհ
իլէ միւթապըգ օլմայըպ, մէմէքէ-
թէյն հիւքիւմէթինէ մուխալիֆ օլան-
լարըն մէսքէնի օլան Բիթէսթի պէլ-
տէսինտէ պագը խաֆիֆճէ դարըշըգ-
լըգլար զուհուր իթմիշ իսէ տէ, պա-
տէզին տէր հալ էօնիւ ալընըպ, Ու-
լահ Պուղտանըն քեաֆֆէի մէմալի-
քինտէ ասայիշ իատէ իյլէմիշ օլտուղու-
լա թիւրքի զագէթասընտա մուհար-
րէր տիր :

— Ֆրանսա իմքէրաթօրիչասը հազ-
րէթլերինին 5 պինի Պէյօղլու հա-
րիգէտէկեանընա իանէ օլմագ իւղրէ
10 պին ֆրանգ մըզտար պիր մէպ-
լաղը Ֆրանսա խարիճիյէսինէ իր-
սալ գըլմըշ օլտուղունու պունտան
տէօրթ պէշ կիւն ագտէմ պա թէլէկ-
րաֆ պիլտիրմիշ իտիր : Պու տէֆա
Ֆրանսանըն րէսմի զագէթասը օլան
Ժուրնալ Օֆիսիլտէ օգունտուղունա
կէօրէ, մէզքիւր օն պին ֆրանգ Պէյ-
օղլու հարիգէտէկեանընա թախսիս
իտիլտիյի, պա թէլէկրաֆ պուրա Ֆը-
րանսա սէֆարէթինէ խապէր վէրիւ-
միշ իսէ տէ, Ֆրանսա խարիճիյէ նա-
զարէթի թարաֆընտան իանէ օլարագ-
եալընըղ 5 պին ֆրանգ կէօնտէրիլ-
տիյի աղնաշըլմըշ տըր :

— Պիր գաշ կիւնտէն պէրու,
Պրուսատա պիր պէօյիւք հարիգ զու-
հուր իթմիշ օլտուղու Սթանպօլտա
թէվաթուր պուլմուշ իսէ տէ, մալիւ-
մաթը քեամիլէմիղ օլմատըղընտան
թահրիլինտէն սարֆը նազար իթմիշ
իտիր, լաքին սալը կիւնիւ Ղէվանթ
Գայմըզ, Պրուսատա բազար մահէլ-
լինտէ պիր հարիգ զուհուրի իլէ, խայ-
րի մաղազա միւհթէրէգ օլտուղունու
պա թէլէկրաֆ Պրուսատան պիլտիրիլ-
միշ տիր տէյի եազմըշ տըր :

— Ինկիլթէրրատան վարօր քէօ-
միւրիւ երկրիւ օլարագ Սթանպօ-
լա կէլէն պիր Ինկիլիզ սէֆինէսի,
Այլթէֆանօստան 12 միլ ուզագտա
տուրտուղու հալտէ, չըգան բազար
կիւնիւ թուրքուզա քեամիլէն միւհ-
թէրէգ օլմուշ իսէ տէ, թայֆալար
գուրթուրմուշլար տըր :

— Ալթընճը տայիրէյի պէլէտի-
յէ, Պէյօղլու եանան սօգագլարըն
էվլէլքի էօյլիւտէն տահա գիյատէ
կէնիշ օլտուղու հալտէ, խարիթասընը
թէրթիպ իլէ, իւշ տէօրթ կիւն-
տէն հիւքիւմէթի սէնիյէնին թագտիր
վէ թասհիհինէ թագտիրմ վէ հավալէ
իտէճէյի իշիտիլմիշ տիր :

— Ալթընճը տայիրէյի պէլէտիյէ-
տինտէն հարիգգէտէկեանա վէրիլէն
թայեինաթըն միւֆրէտաթ տէֆթէրի
իլան օլունտուղու կիպի, չատըր ի-
չինտէ օլան նուֆուսուն նէ մըգտար
վէ նէ միլլէթտէն օլտուղլարը պէր
վէճհի աթի իլան օլունմուշ տուր :

Էրմէնիլէր 6447, Բումար 1,722,
Լաթինլէր 449, Իթալիանլար 285,
Ֆրանսըղլար 47, Նէմէլիլէր 40, Ին-
կիլիզլէր 23, Բուսլար 13, Միսիման-
լար 6 վէ խանէլէրէ եէրլէշտիրիլէն 10
պին նուֆուս Գէման 19, 034 նուֆուս
տուր :

— Թուրքուզալարըն իսլահ վէ
թանղիմինէ մախսուս օլարագ Պապը
Ալիտէ պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլուն-
մուշ տուր :

— Սիւննէթ տիւլիւնիւ միւնասի-
պէթի իլէ, քէշիտէ օլունաճագ զի-
յաֆէթէ մախսուս օլան 5 պին լիրա-
նըն Պէյօղլու հարիգգէտէկեանընա
թախսիս գըլընտըղը իշիտիլմիշ տիր :

— Մալիյէ նազարէթի թահթըն-
տա թէշէքքիլ իտէն գօմիսիօնուն ի-
լանընա նազարէն, շիմոյիյէ գատար
թօբլանան իլանէ 4350 լիրայա պալիզ
գըմուշ տուր :

— Նապըլ քի իլան օլունմուշ տուր,
Բաբանըն եաղըլմամաղլըղը վարդա-
պետութիւնուն գարարը վէրիլիպ,
ալէմէ իլան օլունտուղտան սօղրա,
վաթիգանըն ումուլի մէճիսի էօնիւ-
միւղտէքի հօկտեմբեր պընա գատար
ուզանաճաղընտան, օլ վագըթ քէն-
տի թեմէրինէ ալտէթ իտէճէք օլան
լորալը բիսգոպոսլարտան խայլի-

տի, քէնտի թեմէրինին իտարէլէրի-
նէ լաղըմ կէլէն թէտապիրին իթ-
թիսաղը իչին գարտինալ Անթօնէլի-
նին նէզտինէ կիտիպ մէճիսի ումու-
մինին նէ գատար վագըթ ուզանա-
ճաղը ինթիմալտէն կէօրիւնտիւլիւնիւ
սիւալ իտէյօրլար :

Բօմատաքի մուխպիրիմիզին ի-
չարընա կէօրէ, գարտինալը մումա-
յիլէյ, սուրբ Սինօդուն միւզաքէ-
րաթը 1871 սէնէսինէ գատար միւ-
ճէրէտ սուրէթտէ տէվամ իտէճէյի-
նի սէթը իթմէյիպ, Բաբա հաղըթ-
լէրի, քիլիսէ ագայիտինին քեամիլէն
թանղիմի վէ իսլահընա պաշլամագ ի-
չին սուրբ Սինօդուն մէճիսիլէրինտէն
իսթիֆատէ իտէճէյինի վէ պունտան
ուզուն վէ շէտիտ միւպահասալար
զուհուրի միւճէրէտ օլաճաղընը վէ
պու կիւնքի կիւն էն գիյատէ Ալէ-
մանեանըն շայանը թէէսսիւֆ օլան
տին կէվլէքիլիլէն պիր չարէ աբամագ
իչին չալըշաճաղընը իւալէ կըլէմիշ

տիր : Էքսէրիսի Աստուածարանու-
թիւն էօյրէտէն մէքթէպլէրին վէ Տա-
րիւլ Ֆիւնունլարըն հօճալար օլտու-
ղու հալտէ, պիր թագըմ Ալմանլը
բիսգոպոսլար, քիլիսէ գանունլարը-
նըն պագասը իչին տիկէր Գաթօլիք
մէմլէքէթլէրին բիսգոպոսլար թարա-
ֆընտան շէտիտէն իպրագ օլունան
թէգայիւտաթը, պունլարասլա կէօս-
թէրմէյօրլար :

Ումուլի մէճիս թէէլիթի էանասըն-
տա, Էւրոբալը բիսգոպոսլար, քէն-
տի թեմէրինէ կիթմէք իչին Բօմայը
թէրք իտէճէքլէր տիր : Տիւնեանըն
սայիր գըլթալարընա պիտ օլան բիս-
գոպոսլարա կէլինճէ, Բաբա հաղըթ-
լէրի, Բօմանըն ճիվարլարընտա վէ պա-
խուսուս Ֆրասքաթի, Թիւլօլի վէ
Գասթէլկանտօլֆօտա վագը քէօյլէրտէ
խանէ քիրալայըպ, մէրգուժ բիսգո-
պոսլար եաղ մէվսիմինի օրատա կէշի-
րէճէքլէր տիր :

Մէմօրիար Տիւլօմաթիք :

Ի Ն Զ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ս Ի Ր Ո Յ

Սէրն է մարդոյն 'ի սկզբաննէ՝ տուած Արարչի պատուէրն,
Սիրով բանական ծառերի՝ կը ճանաչվի պողաբերն,
Սէր է քարոզում նորածին՝ մանկանց մկրտող Տէրտէրն,
Սէրն է բոլոր իմաստութեանց՝ կատարեալն ու գերիվերն,
Սիրոյ ճեմարան չի մտած՝ մարդն ինչ գիտէ ի՞նչ է սէրն :

Սէրն է մարդոյ խղճմտանաց՝ ըստ բնութեան կերպգուրն,
Սէրն է ամեն արատութեանց՝ վատնող, ծախող, սրբող հուրն,
Սէրն է հոգւոյ մեղաց ախտը՝ լուանալոյ մաքուր ջուրն,
Սէրն է ծայրագունէ կեութեան՝ ընդդէմ չարին սայրասուրն,
Սէրն է մարդոյն 'ի սկզբաննէ՝ տուած Արարչի պատուէրն :

Սիրով ստեղծաւ աշխարհս՝ որպէս Մարգարէք ներբողէն,
Սիրով կազմեց նախահայրն՝ ձեռօք Արարչին 'ի հողէն,
Սիրով նմա ընկեր տուաւ՝ Եւայ ստեղծեալն 'ի կողէն,
Սիրով իջաւ բանն Աստուծոյ՝ յերկնից եղաւ մարդ հօգեղէն,
Սիրով բանական ծառերի՝ կը ճանաչվի պողաբերն :

Սէրն է որ երկու անծանօթ՝ անձինք լինում են այր ու կին,
Սէրն է որով Ոգամ լուաւ՝ պատրողական կնոջ ձայնին,
Սէրն է որ 'ի փրկութիւն՝ մարգկան ծագեաց լոյս երկնային,
Սէրն է որ Աստուած եմուտ՝ 'ի Տաքտարոս դժոխային,
Սէր է քարոզում նորածին՝ մանկանց մկրտող Տէրտէրն :

Սիրոյ պատկերն է երեք՝ եւ ունի շաւիղ զանազան,
Սէր բնական, Սէր գերբնական, Սէր անաղօտ—անապական,
Սէր մարդկան ԲՍէր գիւական, Սէր երկնային հրեշտական,
Օտար սիրոյ չեմ կարօտ՝ Սէյեադ 'եմ սիրոյ Հայկական,
Սիրոյ ճեմարան չի մտած՝ մարդն ինչ գիտէ ի՞նչ է Սէրն :

(Սէյեադ)

